

FRIEDRICH W.

HAAPANIEMEN
HANHENPOIKA

W. Friedrich
Haapaniemen hanhenpoika

*http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24860291
Haapaniemen hanhenpoika / Huvi-näytelmä yhdessä näytöksessä:*

Содержание

HAAPANIEMEN HANHENPOIKA

4

Конец ознакомительного фрагмента.

17

W. Friedrich
Haapaniemen hanhenpoika /
Huvi-näytelmä
yhdessä näytöksessä

HAAPANIEMEN HANHENPOIKA
Huvi-näytelmä yhdessä näytöksessä

JÄSENET:

STOOL, maanviljeliä, entinen kapteeni.

KLAARA, hänen rouvansa.

AINI, heidän tyttärensä-tytär.

SIRKKUNEN.

KEIKKANEN.

JAAKKO, Stoolin palvelia.

Tapaus Stoolin omistamassa Haapaniemen huvilassa.

(Näyttämö kuvaa vanhanaikuista kamaria keski- ja sivuovineen. – Vasemmalla ikkuna ja sohva, oikealla suuri nojatuoli.)

Ensimmäinen kohta.

Stool. Jaakko.

JAAKKO. Anteeksi, herra kapteeni, – kirjeen tuoja tahtoisi mielellään tietää, vastataanko vanhan herra Keikkasen kirjeeseen.

STOOL. Tiedätkö sen minä? – Sen päättäköön tyttärentytär, se on hänen asiansa – ja rouvaltani pitää mun myöskin kysyä – Missä hän on?

JAAKKO. Tuolla hän juoksee pihalla, tavoitellen perhosta.

STOOL. Hä? – Rouvaniko?

JAAKKO. Ei, herra kapteeni – suokaa anteeksi, siihen on hän melkein liian vanha. Minä tarkoitin Aini-neitiä, – rouvasta min'en tiedä mitään – hän ei ole sanonut, missä hän on; – vaan kaukana hän varmaankaan ei ole, sillä vanha Moppe tuli juuri äsken kotiin.

STOOL (kävellessä edestakaisin). Mitä pitää mun Keikkaselle vastaaman? – Miten pitää mun sanani sovittaa? – Hm! Siinä taaskin uusi esitys Ainille. – Nuori-Keikkanen on sievä mies. – Niin – jos seuraisin povessani kaikuva ääntä, niin tietäisin vallan hyvin —

JAAKKO. Ja minä myös.

STOOL. No?

JAAKKO. Minä vain tarkoitin, että jos minun povessani kaikuva ääntä seuraisitte, niin tietäisitte vallan hyvin —

STOOL. Katsos vain Jaakko-herraa – Mitähän sinä tekisitkään?

JAAKKO. No, sen voipi lapsikin ymmärtää. Mitäkö minä

tekisin? – Herra Sirkkusen osoittaisin suorinta tietä talostani – ja sillä hyvä. – Hm, semmoinen pässinpää, – suokaa anteeksi, herra kapteeni, semmoinen sarveton pässinpää, ai'oin sanoa, jolla ei ole käytöstä eikä kuntoa – joka on ihan palveliainsa kaltainen! – Tuoss' on ovi; sanoisin minä, jos herra kapteeni olisin. Ja nuoren herra Keikkasen hyväksyisin suloisen Aini-neidin sulhoksi.

STOOL. No hiis'! Vai tekisit sinä siten?

JAAKKO. Siten juuri tekisinkin, kuin tekisinkin. – Eihän tuo herja herra Sirkkunen paitsi sitä ollenkaan sovi meidän hyvälle, rakastettavalle Aini-neidolle —

STOOL. Vaan tiedätkös varmaan, että sinun valitsemasi hänelle paremmin sopii?

JAAKKO. Senhän te, herra kapteeni, tiedätte kuin viisi sormeanne. – Herra Keikkanen on suurta sukua. Hänen isänsä ei tosin ensin ollut mikään, vaan nyt hän on kuitenkin asioitsia Helsingissä ja Jumala tietää, miksi siellä saattaa päästä.

STOOL. No – entäs hänen poikansa?

JAAKKO. Kuuluu olevan varsin nuori, kaunis, siisti herra. – Tietty se, kun on kasvanut Helsingin hienoissa seuroissa —

STOOL. Siisti ja hieno on myöskin herra Sirkkunen.

JAAKKO. Sirkkunenko!? – Hieno? – Hänellä on hattukin niin lujasti päässä, kuin nappa tuolla kellotapulimme huipussa. Ja hän on paitsi sitä niin hirveän jumalaton. Kolme pitkää päivää on hän nyt täällä vetelehtinyt – ja —

STOOL. Saatanko minä kieltää häntä meillä käymästä? Nuoruuteni ystävän veljen-poikaa?

JAAKKO. Nuoruuden ystävän? Sitä, jolla on senlainen veljen-poika, sitä ei saata nuoruuden-ystäväksi kutsua —
(Meteli ulkona).

STOOL. Mitä nyt? – Mitä hiiden mölinää se on? – Ryntääkö vihollinen vallille?

JAAKKO. Minä pistäyn katsomaan.
(Pois).

KLAARA (ulkona). Oi, te raivio! Hirviö! Oi – !

STOOL. Rouvani?

Toinen kohtaous.

Stool. Klaara. Aini.

KLAARA (tulee keski-ovesta). Voi kauheata, voi! – Voi noita hirveitä ilkiöntöitä!

STOOL. No – no – mutta mitä, Herran nimessä, on tapahtunutkaan?

KLAARA. Auttakaa! – Oi – ! Minä kuolen! —
(Vaipuu tuolille).

AINI (tulee vasemmalta). Mikä teitä vaivaa, mummo-kulta?

KLAARA. Voi surkeutta!

STOOL ja AINI. Mutta selitähän! —

KLAARA. Tätä en kauvan kestä – !

STOOL (huoaten). Enkä minäkään!

KLAARA. Tuo Sirkkunen – tuo inhoittava Sirkkunen!

STOOL. Taaskin hän? – Haa – se ilkivaltainen! Hänen pitää heti paikalla talostani pois!

AINI. Mutta, vaari-kulta, mitä hän on tehnyt sitten?

STOOL. Mitäkö hän on tehnyt? – Hän on – (Klaaralle) Mitä hän on tehnyt?

KLAARA. Voi, – hän murhaa meidät kaikki!

AINI. Mitenkä?

KLAARA. Hän on sen jo näyttänyt. Niin julmasti riisti hän vanhalta

Mopelta kaikki sen kauniit, kiharaiset karvat!

AINI. Voi toki, Moppe-raukkaa.

KLAARA. Niinpä kyllä – ja Mopella kuin paitsi sitä on niin hirveä kihti!

AINI (sivulle). Voi sitä ajattelematonta! (Ääneen). Mummo, kuuleppas!

Varmaankaan ei hän sitä pahassa aikeessa tehnyt. Ehkä hän vain —

KLAARA. Vaiti! – Pois hänen pitää heti paikalla! Pois mokoma kummitus meidän talon tiluksilta!

STOOL. Pois, pois! Muuten ei kohta enää jää kiveä kiven päälle.

AINI (veitikkamaisesti hymyillen). Jääpä kyllä, vaari-kulta, – täällä onkin vain suuria möhkäreitä.

STOOL. Ja omenatkin ovat saaneet sen peijakkaan kyydin.

AINI. Sen on varmaankin hänen palveliansa tehnyt. – Ja tiedäthän, vaari-kulta, kun omena on kypsä, putoaa se itsestäänkin.

STOOL. Niin vai, sinä pikku viisastelia. – Mutta, sanalla sanoen, lapseni: Herra Sirkkusen mitta on nyt täysi. – Hänen

pitää heti pois! Eikä siitä vahinkoakaan. Vanha Keikkanen on minulle kirjoittanut poikansa aikeista. Hän on jo tulossa ja voipi tuossa tuokiossa olla täällä!

KLAARA. Niin, lapseni, siinä mies, rikas, sievä ja sorea! – Hän on nyt opettajana Helsingin realilyceossa ja on hyvissä kirjoissa korkeilla asianomaisilla, ja ne kyllä —

AINI. Sanovat tänäpä nä sitä, huomenna tätä. – Mummokulta, antakaamme nuoren Keikkasen vain olla siellä, missä on. – Ja – onhan herra Sirkkunen paitsi sitä täällä. Vaan kuitenkin – minä noudan kaikissa rakkaan vaarini ja mummoni tahtoa. – Ja koska te äsken sanoitte pitävänne paljon aatelisista, niin – olihan herra Sirkkusen äiti aatelia, ja —

KLAARA. Mitä se hyödyttää?

AINI. Ei suinkaan muuta, kuin että hänellä, sanojenne mukaan, on etu-oikeus minun sydämeeni – eikö niin, vaarikulta? – Ja olihan vanhan Sirkkusen veli sen lisäksi vaarin paras ystävä, eikö niin?

STOOL. Niinpä kyllä. Ja piti minua pöllönä – narrina, kiitellessään veljensä poikaa, mokomaa raju-päätä, koko senaatin koristukseksi ja kunniaksi. – Hm! Kyllä sitte senaatti varmaan on kaunis ja sen kunnia loistava, jos vain tuommoinenkin narrinhäntä sitä kaunistaa!

AINI. Ehkä me emme tajua sitä vissiin. Kenties senaatissa katsotaan semmoisia asioita vallan toiselta kannalta.

KLAARA. Senlainen armas kyyhkynen, kuin sinä, ansaitsee paljon paremman puolison...

STOOL. Niin juuri, sen sinä ansaitset, kulta-lintuseni!

AINI. Oi, kuinka minua mairittelette! – Vaan – minusta on yhdentekevä: Puoliso kuin puoliso – mitäpä niillä väliä. Ja minä olen vallon varma siitä, ett'ei herra Sirkkunen ollenkaan ole paha. – Hänessä on jotain – niin iloista – vilkasta – ja elävätä – !

STOOL. Hänessäkö? – Mistä sen olet huomannut?

AINI. Hänen silmistään! – Te ette varmaankaan ole häntä tarkastanut – mutta sen olen minä tehnyt. – Vaariseni, – ennenkuin miehelle mennään, sitä tarkoin tarkastellaan. Kenties hän ei teidän läsnäollessanne saata olla – noin – "omillaan." Te olette ehkä hänessä liian paljon kunnioitusta herättäneet.

KLAARA. Miehenikö?

STOOL. Rouvaniko?

AINI. Vaarin käytöksessä on hyvin paljon tuommoista – melkein peloittavaa jsloutta —

STOOL (rehennellen). Niin, niin! Soturin ryhti, soturin ryhti – hehehe – ai!

AINI. Ja mummokin on vielä varsin – muhkea ja – sievä —

KLAARA (kainostellen). No no – lapseni!

AINI. Niin – ja minä myöskin: Et sinä yksin ole sievä – ei sinun sitä vaivaa pidä nähdä.

KLAARA. Se vaiva lieneekin turha, lapseni.

AINI. Mummokulta – ei pidä suuttua Sirkkuseen. Meidän pitää häntä vain kärsiä, antaa hänle anteeksi. Ja vaikka hän nyt onkin vähän – noin – niin, kun hän vain tulee minun miehekseni, minä hänet kohta kyllä kohteliaaksi saan. Se on siis päätetty? –

Hän on tervetullut – eikö niin, mummokulta?

KLAARA. Enhän muuta saata, kuin sinun mieltäsi noutaa.

AINI (syleillen häntä). Voi, sinä kaikkien mummojen esikuva! Minä koen myöskin aina noutaa sinun mieltäsi! – Ja nyt vain eineelle!

(Soittaa).

STOOL. Entäs minun vastaukseni vanhalle Keikkaselle?

AINI. No, "kyllähän neuvo tuuleen tulee, kun vain veneen vesille saapi." – Vaari-kulta, olethan sinä hyvin kekseliäs ja viisas – kyllä sinä osaat hienosti sanasi solmitella, saadaksesi hänet ymmärtämään olevansa "viides pyörä vaunuissa." – Oi, siksiä minä sinua rakastankin – (Syleillen Stoolia) kaikesta, kaikesta sydämestäni!!

Kolmas kohtaus.

Entiset. Sirkkunen. (Sitte) Jaakko.

SIRKKUNEN (tulee selkä edellä, hattu päässä, puhuu ulos, nauraen). Puurohauteita! Puurohauteita, sanon minä! – Viheliäisille ja karvattomille rakki-koirille on puurohaude kaikkein paras lääke!

KLAARA. Rakki-koirille? Onko mun Moppenikin rakki-koira? Hyi!

STOOL. Onko tuokin sivistyneen ihmisen tapaan, noin pitää hattua —

AINI (läheten Sirkkusta). Herra Sirkkunen —

SIRKKUNEN (tuhmantapaisella katsannolla). Hei kas vain — neiti —

AINI. Vaari ja mummo ovat myöskin täällä —

SIRKKUNEN. Kas — niinpä totta tosiaankin!

(Astuu takaperin ja Stoolin jalalle).

STOOL. Tuhannen per — ! Herrani —

SIRKKUNEN. No — mitä nyt? — Tulinko ma liian lähelle liikavarpaista?

STOOL. Hmh! Tallaa jalkani ja vielä kysyy, tuliko hän liian lähelle!

AINI (lepytellen). No — no, vaari-kulta! Hän ei huomannut sinua.

STOOL (puoli-ääneen). Vaan tuopa nyt vasta on emämoukari! Eipä liikahda hattu hänen päästänsä! Ei!

AINI. Sen tekee hajamielisyys (Yskähtää, viitaten Sirkkuselle, että ottaisi hatun päästään). Hm! Hm!

SIRKKUNEN (ei ymmärtävinään). Telegrafeeraatteko te?

AINI (läheten häntä, hiljaa). Hattunne —

SIRKKUNEN. On päässäni — eikös ole?

AINI. Niin — niin — mutta tervehtikäähän toki.

SIRKKUNEN. Vain niin. — Kuten tahdotte!

(Tervehtii kömpelösti; astuessaan takaperin kompastuu hän Jaakkoon, joka ruoka-tarjotin kädessä oli vähää ennen sisään tullut. Tarjotin putoo lattialle).

AINI (huudahtaa). Taivas!

JAAKKO. Saakeli!

KLAARA. Mun kalliit, puhtaat posliini-astiani!

STOOL. Kaikki palaisina!

SIRKKUNEN (osoittaen Jaakkoon). Tuopa nyt vasta on varomaton moukka!

JAAKKO. Hä? Moukkako? Minä? – Minä kysyn teitiltä: olenko minä moukka? – Kumpi meist' on moukka? —

SIRKKUNEN (Stoolille). Kuulkaapa nyt, tuo sanoo *minua* moukaksi!

STOOL (suuttuneena). Ja siinä on hän vallon oikeassa. – Siveellisyys ei näy teidän pää-avujanne olevankaan.

SIRKKUNEN. Niin, mitäs minun vielä piti sanoman – ? Oikein! —

Kuulkaapas, mamma – teidän rakki-koiranne on nyt kuin uudestisyntynyt.

KLAARA. Vaiti! Ei sanaakaan enää siitä!

SIRKKUNEN. Hihi! – Minä ensin käärein sen vallon tykkänään puuroon ja palveliani pesi sen sittemmin petroleumilla.

KLAARA. Petroleumilla?! – Voi Moppe-raukkaani! – Te – te – hävityksen kauhistus!

SIRKKUNEN. Mutta —

STOOL (pitäen nenä-liinaa nenänsä edessä). Totta vie – täällä haisee jo petroleumilta – phhrrr!

SIRKKUNEN. No, mutta kuulkaahan toki – !

KLAARA. Ei sanaakaan! – Te olette ihmisseuran hirvein kauhistus!

(Menee vihoissaan oikealle).

SIRKKUNEN. Mutta vaari —

STOOL. Piru olkoon teidän vaarinne!

(Menee vasemmalle; Aini seuraa kumpaakin, lepytellen heitä).

JAAKKO (korjatessaan posliini-muruja lattialta). Hm! – Palvelia-parka saapi sitte kauniisti kärsiä teidän ylevästä tyhmydestänne – Häpeisin minä toki teidän sijassanne – sen minä tekisin!

(Pois).

Neljäs kohtaus.

Sirkkunen. Aini (jää seisomaan keski-oveen).

SIRKKUNEN (heittäikse tuolille). Hahaha!

AINI. Hän nauraa vain! Hän saattaa vielä nauraa. – Ohhoo! Saapa hänen kanssaan vielä nähdä monta vaivaa!

SIRKKUNEN. Jumalan kiitos, paasinpa helposti vanhuksista! Nyt on enää tuo nuori – (kääntyy, huomaa Ainin). Oi, surma! – Hän ei suinkaan sääli! – *Sauve, qui peut!*

(Aikoo mennä).

AINI (siv.). Kuinka? Hän lähtee? – (Ääneen) Herra Sirkkunen!

SIRKKUNEN (kääntyy).

AINI. Minne ai'otte?

SIRKKUNEN. Onhan kaikki muutkin jo menneet tiehensä.

AINI. Niin – kaikki – mutt'en minä; olenhan minä vielä täällä.

SIRKKUNEN. Kyllähän minä sen huomaan —

(Aikoo mennä).

AINI. Kuinka? Mutta jääkäähän toki, herra Sirkkunen.

SIRKKUNEN. No, jos sitä niin kohdastansa tahdotte, niin —

AINI. Vallan tärkeätä on, että saan olla teidän kanssanne kahden kesken.

SIRKKUNEN. Tahdotte varmaankin leikkiä.

(Ottaa pallon pöydältä ja nakkelee sitä ilmaan).

AINI. Empähän – minä tahtoisin mielelläni vähäsen puhella kanssanne.

SIRKKUNEN (yksinkertaisesti). Vai niin? – Nytkö heti?

AINI (siv.) Ihmisrakkaus velvoittaa minua aukasemaan miesparan silmät —

SIRKKUNEN (leikkii pallolla).

AINI. Herra Sirkkunen – istukaahan toki! – Nostakaa tuoli tänne – tänne minun viereeni – lähemmäksi vain – . (Sirkkunen istuu aivan tuolin syrjälle). Herran tähden – aivanhan te istutte tuolin syrjällä – putoottehan te siitä —

SIRKKUNEN (nauraen). Niinpä melkein —

(Leikkii pallolla, istuessaan).

AINI (tavoittaa pallon ja pistää sen taskuunsa). Kas niin! – Istukaa nyt vain rauhassa – muuten ehkä särjette vielä jotakin.

SIRKKUNEN. Minä koetan istua!

AINI (siv.) Voi onnettomuutta! – Jos hän noin hiljainen saattaa olla, on hän kuitenkin alkujaan varsin kohtelias.

(Tarkastaa häntä).

SIRKKUNEN (huomaa itseään tarkastettavan, tuijottaa ilmaan. —

Äänettömyys).

AINI. Katsokaapa minua silmiin ja vastatkaa vilpittömästi –
miltä näytän minä teidän mielestänne?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.